РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от Красимир Вълчев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата професии за учебните години 2026/2027 и 2027/2028 и на актуализиран Списък с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата професии за учебните години 2026/2027 и 2027/2028 и на актуализиран Списък с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028. Проектът на акт е разработен на основание чл. 6а, ал. 2, 4 и 5 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 8, ал. 1 от Постановление № 111 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на списък на защитените от държавата специалности от професии, на критериите за определянето им и на условията и реда за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда (обн., ДВ, бр. 54 от 2018 г., изм. и доп., бр. 3 от 2019 г., изм., бр. 70 от 2020 г., изм., бр.7 от 2021г). На основание § 59, ал. 1 от ПЗР на ЗПОО,

ПРОЕКТ

Списъкът на защитените от държавата професии и Списъкът с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, приети въз основа на Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден със Заповед РД09-2230/09.08.2024 на министъра на образованието и науката, се прилагат в системата на професионалното образование и обучение от учебната 2026/2027 г. и се актуализират на всеки две години. Актуализираните проекти на Списъци на защитените от държавата професии и на професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, са изготвени, като е приложена Сравнителната таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация, утвърдена със Заповед № РД09-4546/17.12.2024 на министъра на образованието и науката спрямо предходните Списъци на защитените от държавата специалности от професии и специалностите от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година. Съгласно Закона за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (обн., ДВ, бр.27 от 2024г.) „професията“ е структурен елемент на Списъка на професиите за професионално образование и обучение, а специалностите отпадат.

На основание чл. 4-7 от ПМС № 111/2018 г. Министерството на образованието и науката (МОН) има ангажимент ежегодно да изготвя предложение за актуализиране на Списъците, което се обсъжда с Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването, отрасловите министерства и организациите на работодателите.

Междуведомствена комисия, съставена от представители на Министерството на образованието и науката и Министерството на труда и социалната политика, извърши:

1. Преглед на действащия Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2025/2026 година и действащия Списък на специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2025/2026 година и прилагане на Сравнителната таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация, утвърдена със Заповед № РД09-4546/17.12.2024 на министъра на образованието и науката.

2. Разглеждане на постъпилите предложения от институциите и организациите по чл. 5 и чл. 6 от Постановление № 111 от 25 юни 2018 г. на Министерския съвет за актуализиране на Списъка със защитените от държавата професии и Списъка на професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028, за съответствието им с критериите и изискванията, регламентирани в Постановлението.

ПРОЕКТ

3. Изготвяне на обобщено предложение за актуализация на Списъка със защитените от държавата професии и Списъка на професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028.

I. В проекта на Списък на защитените от държавата професии за учебните години 2026/2027 и 2027/2028 да се включат:

1. Професия код 021401 „Приложни изкуства (художествена дърворезба, художествена керамика, художествена тъкан и иконопис)“, от професионално направление код 0214 „Приложни изкуства“;

2. Професия код 071612 „Железопътна техника – енергоснабдяване“, от професионално направление код 0716 „Транспортни средства“;

3. Професия код 081108 „Пчеларство“, от професионално направление код 0811 „Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство“;

4. Професия код 101505 „Планински водач“, от професионално направление код 1015 „Пътувания, туризъм и свободно време“;

5. Професия код 104102 „Ръководител движение“, от професионално направление код 1041 „Транспортни услуги“.

6. Професия код 072103 „Производство на месо и месни продукти, риба и рибни продукти“, от професионално направление код 0721 „Хранителни технологии“ – преместена от Списъка с професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда в Списъка със защитените от държавата професии;

II. В проекта на Списък с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028, да се добави:

1. Професия код 071301 „Електроенергетика“, от професионално направление код 0713 „Електротехника и енергетика“.

III. В проекта на Списък с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028, да отпаднат поради включването им в Списъка със защитените от държавата професии:

1. Професия код 072103 „Производство на месо и месни продукти, риба и рибни продукти“, от професионално направление код 0721 „Хранителни технологии“;

2. Професия код 081108 „Пчеларство“, от професионално направление код 0811 „Растениевъдство, животновъдство и рибно стопанство“;

ПРОЕКТ

Обучението на квалифицирани кадри по тези професии е от съществено значение за националната икономика и ще гарантира ефективност, безопасност и екологичен ефект.

С предоставянето на допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени професии и по професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, се осигуряват оптимални условия за организиране и провеждане на качествено професионално образование и обучение по тези специалности, стимулира се обучението по тях и се преодолява дефицитът от подготвени кадри за специалности, необходими за икономическото развитие на национално ниво.

Прогнозните разчети за необходимите средства за професиите, включени в Списъка на защитените от държавата професии за една календарна година, са в размер на 2 300 813 евро, като са направени при допускането, че в тях ще бъдат обучавани 4930 ученици от VIII до XII клас в 290 паралелки (в т.ч. 485 000 евро за 2100 ученици от VIII клас в 105 паралелки) и на база действащите стандарти за 2025 г., приети с Решение № 93 на Министерския съвет от 2025 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2025 г.

Прогнозните разчети за необходимите средства за професиите, включени в Списъка на професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за една календарна година, са в размер на 22 405 577 евро, като са направени при допускането, че в тях ще бъдат обучавани 37 500 ученици от VIII до XII клас в 1955 паралелки (в т.ч. 10 611 000 евро за 11 000 ученици от VIII клас в 550 паралелки) и на база действащите стандарти за 2025 г., приети с Решение № 93 на Министерския съвет от 2025 г. за приемане на стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2025 г.

Проектът на акт не изисква допълнителни разходи/трансфери/други плащания при прилагането му, тъй като необходимите средства за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и по специалности от професии, за които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, ще се осигурят в рамките на разчетените за тази цел средства по бюджета на Министерството на образованието и науката за 2026 г., 2027 г. и 2028 г.

С проекта на Постановлението не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право.

Проектът на Постановлението е публикуван на основание чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

ПРОЕКТ

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 6а, ал. 5 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 7, ал. 4 от Постановление № 111 от 2018 г. за приемане на Списък на защитените от държавата специалности от професии, на критериите за определянето им и на условията и реда за допълнително финансиране за издръжка на паралелки за придобиване на квалификация по защитени специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Министерския съвет да приеме проекта на Постановление за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата професии за учебните години 2026/2027 и 2027/2028 и на актуализиран Списък с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебните години 2026/2027 и 2027/2028.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРОЕКТ